Veģetācijas izmaiņas pilsētas pļavās Rīgā no 2021. līdz 2023. gadam

Rūta Sniedze-Kretalova, Latvijas Dabas fonds, e-pasts ruta.sniedze@ldf.lv

Projekts urbanLIFEcircles "Adaptīva sabiedrībā balstīta bioloģiskās daudzveidības pārvaldība pilsētu teritorijās, lai uzlabotu ekosistēmu savienojamību un veselību"

urban LIFE circles

Līdzfinansē Eiropas Savienības programma LIFE

Valsts reģionālās attīstības aģentūra

PILSĒTAS PĻAVAS

Latvijas Dabas fonds

No kvadrātmetra Uzvaras parkā līdz pilsētas pļavām

Pilsētas pļava ir zālājs, kurā dominē vietējas izcelsmes, daudzgadīgi savvaļas augi, un kas tiek apsaimniekota ar mērķi vairot dabas daudzveidību pilsētā. Mērķis - vismaz 45 pilsētas pļavas Rīgā, ar kopējo platību vismaz 15 ha

21.10.2020. Uzvaras parks, foto: Rīgas Dome

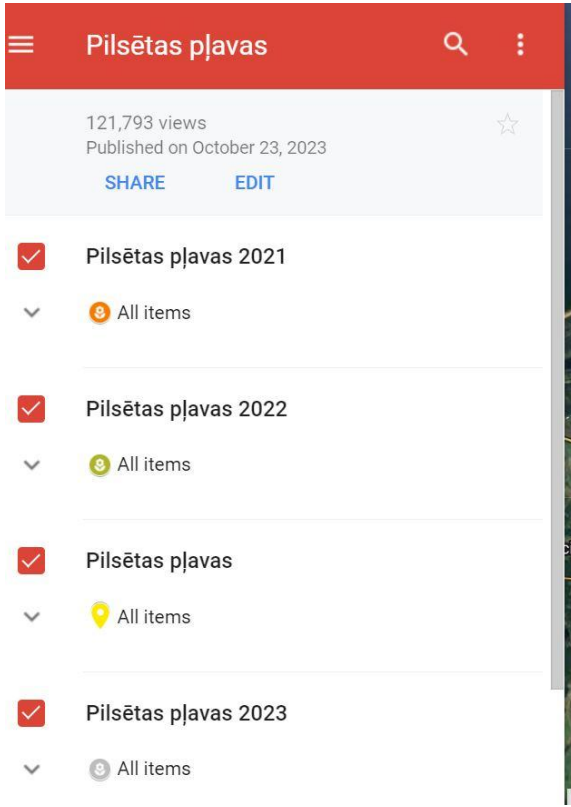
2022. gada jūnijs, Juglas promenāde

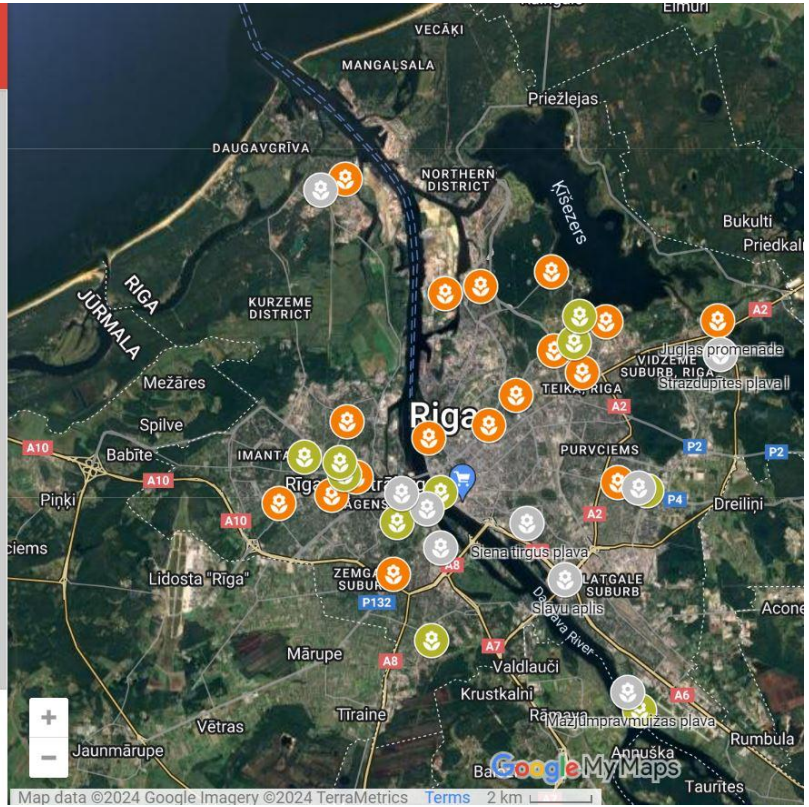
Pilsētas pļavu tīkla veidošana un karte

- 2021. Gadā izveidotas 20 pilsētas pļavas;
- 2022. Gadā izveidotas 10 jaunas pilsētas pļavas
- 2023. Izveidotas 9 jaunas pilsētas pļavas. Kopējais pļavu skaits 36* vietas, kopējā platība 7,9 ha

Pilsētas pļavas.

* 2023. No tīkla izslēgtas mazāk perspektīvās vietas

Pilsētas pļavu izveides process

- Teritoriju izvēle un saskaņošana
- Pļaušanas režīma maiņa - pļauj 1-2 reizes sezonā ar zāles savākšanu
- Sēklu un pļavas augsnes materiāla sagādāšana
- Rudenī - teritoriju ecēšana vai aerēšana (tehniskā sagatavošana) un publiskā talka ar sēklu sēšanu un no sēklām izaudzētu savvaļas augu stādu izstādīšanu
- Pavasarī - nevēlamo sugu mehāniska ierobežošana un agrā pļaušana (auglīgākajās vietās)
- Rīgas Nacionālā zooloģiskajā dārzā - velēnas noņemšana, padziļinājuma izveidošana, velēnas pārstādīšana un pļavu augsnes izlīdzināšana
- Tekstilnieku pļavā - sugām bagātas zāles pārnese un izkliede

Augu veģetācijas monitorings un inventarizācija

Monitorings:

30 m garas transektes, uz katras 5 2x2m2 parauglaukumi veģetācijas un struktūru uzskaitei

2021.g. - 9 transektes

2022.g. - 11 transektes

2023.g. - 13 transektes

Monitorings 1X sezonā, jūl. -aug.

Inventarizācija:

Visu konstatējamo sugu uzskaite 2-3 reizes sezonā. Visās pilsētas pļavu teritorijās

Dominējošās un biežāk sastopamās sugas pilsētas pļavās

suga	sastopamība PL	Cik % PL sastopama	Vidējais segums % PL
Achillea millefolium	19	29	4
Agrostis tenuis	**24**	**37**	**9**
Cerastium holosteoides	18	28	1
Convolvulus arvensis	20	31	3
Dactylis glomerata	17	26	4
Elymus repens	**20**	**31**	**13**
Festuca rubra	**53**	**82**	**34**
Leontodon autumnalis	14	22	3
Lolium perenne	**41**	**63**	**17**
Medicago falcata	**29**	**45**	**10**
Plantago lanceolata	27	42	5
Poa annua	13	20	10
Polygonum aviculare	25	38	3
Taraxacum officinale	43	66	3
Trifolium repens	35	54	6
n=65			

Mērķsugas pilsētas pļavās

Mērķsugas ir dabiskajiem zālājiem raksturīgās sugas, dabisko zālāju indikatorsugas, sugas, kuru sēklas tiek apzināti vāktas, retas un “vērtīgas” sugas

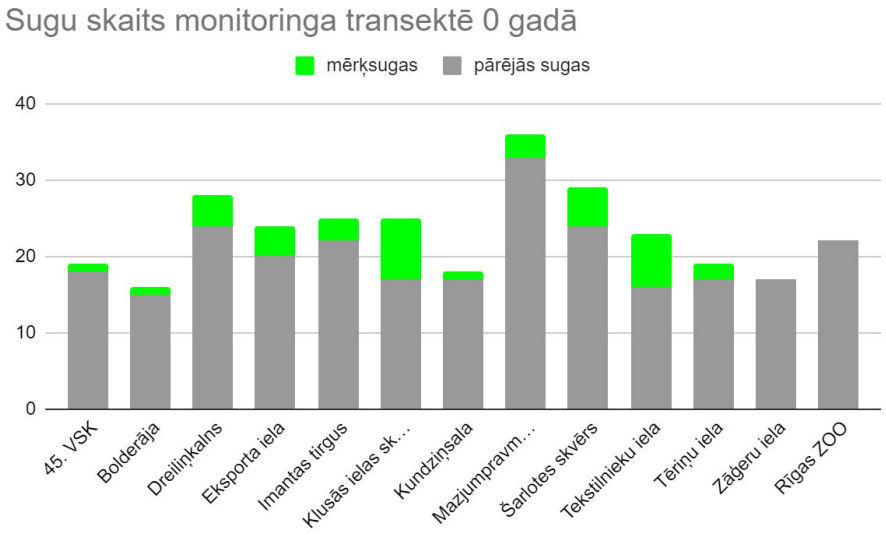
Pie mērķsugām nepieskaita sugas, kas tiek sētas apzaļumošanai (daudzgadīgo aireni, sarkano auzeni), ļoti bieži sastopmas pilsētas zālājos (šaurlapu ceļteku, rudens vēlpieni), fona sugas (velēnu radzene), nezāles (baltā balanda, Tāla sīkplikstiņš) un nevēlamas sugas (austrumu dižpērkone, meža suņburkšķis)

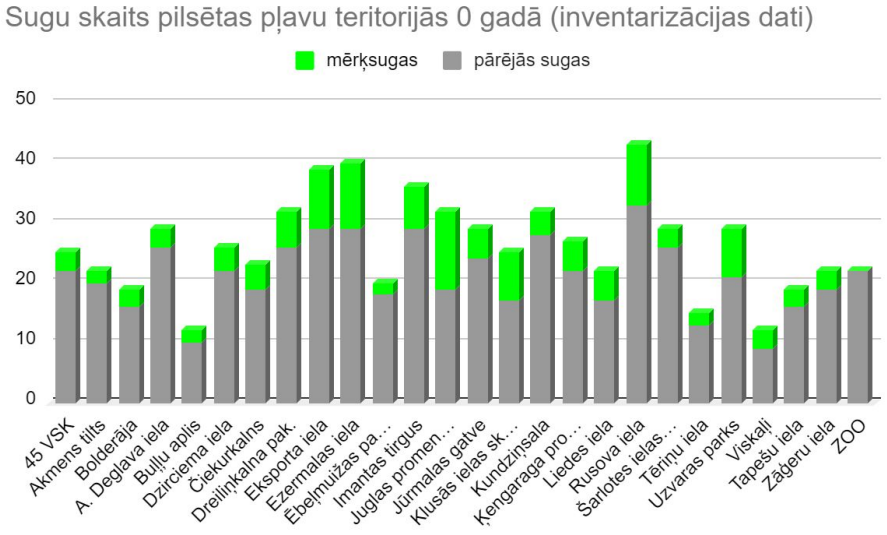

2023. gadā konstatētās sugas
Achillea millefolium
Agrostis tenuis
Alchemilla vulgaris
Alopecurus myosuroides
Anthemis tinctoria
Anthriscus sylvestris
Artemisia campestris
Barbarea arcuata
Bellis perennis
Bettonica officinalis
Calamagrostis epigeus
Caluna vulgaris
Carex hirta
Centaurea jacea
Cerastium holosteoides
Chenopodium album
Dactylis glomerata
Daucus carota
Elymus repens
Festuca pratensis
Festuca rubra
Galium album
Glechoma hederacea
Heracleum sibiricum
Holcus lanatus
Hypericum perforata
Hypochaeris radicata

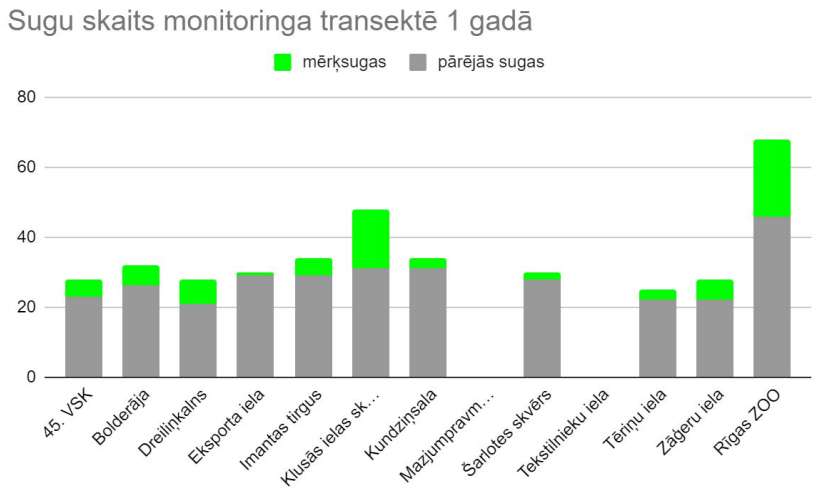
Sugu daudzveidība pilsētas pļavās 0* gadā

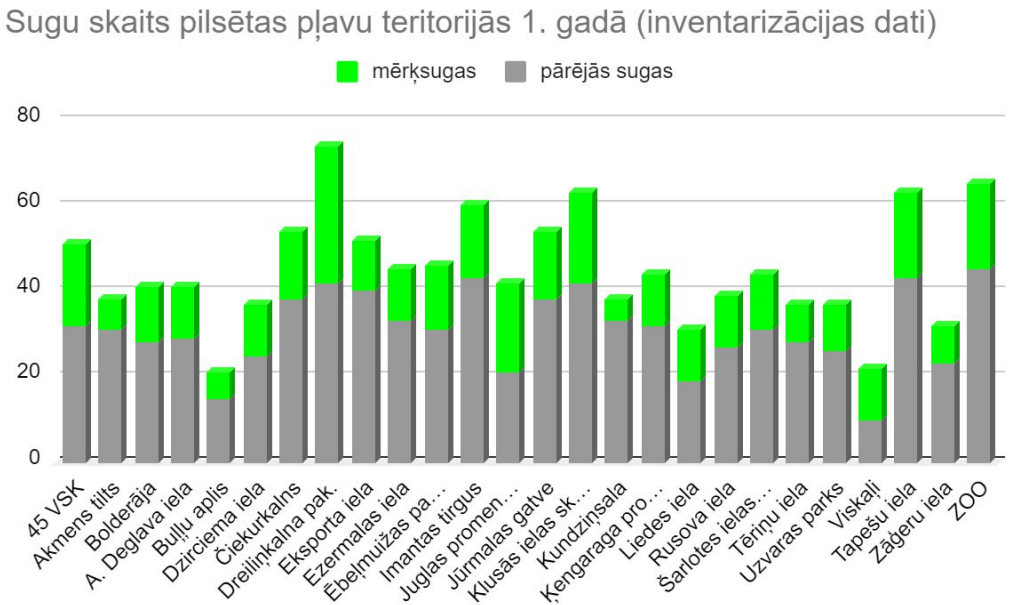

* Tiek salīdzinātas pilsētas pļavas pirms sēklu piesējas. Dažām pļavām 0 gads ir 2021.g , bet citām - 2022. vai 2023.g

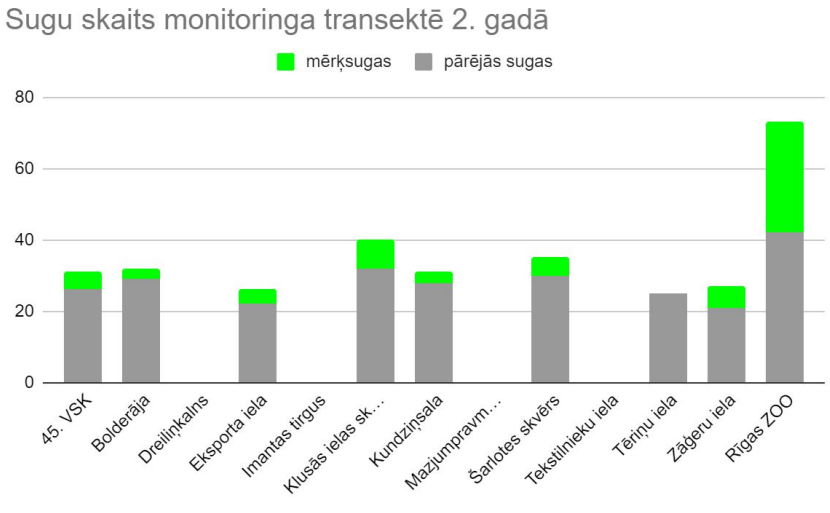
Sugu daudzveidība pilsētas pļavās 1.* gadā

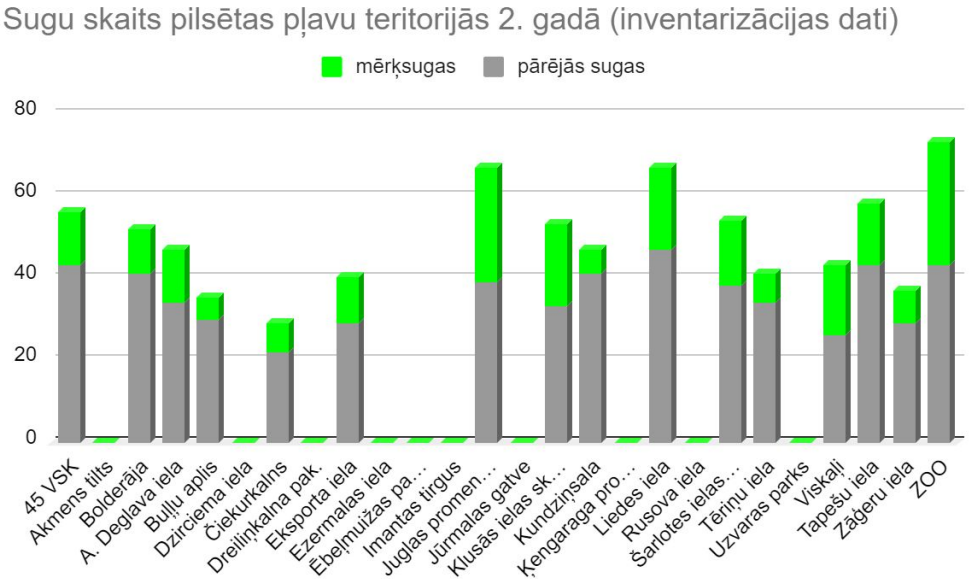

* Tiek salīdzinātas pilsētas pļavas pirmajā veģetācijas sezonā pēc to iesēšanas. Dažām pļavām 1. gads ir 2022.g , bet citām - 2023.g., savukārt 2023. gada rudenī izveidotajām pļavām datu vēl nav

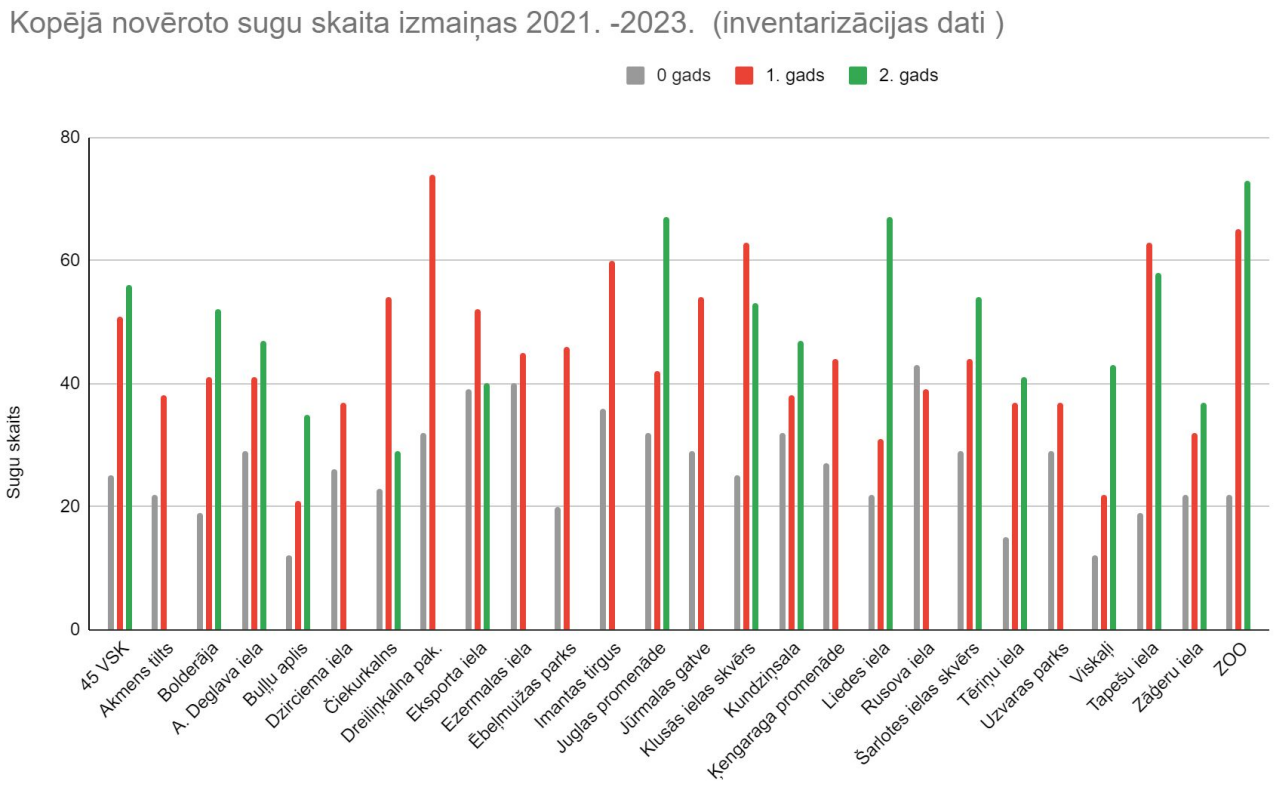
Sugu daudzveidība pilsētas pļavās 2.* gadā

* Tiek salīdzinātas pilsētas pļavas otrajā veģetācijas sezonā pēc to iesēšanas. Dati pieejami tikai 2021.gada rudenī sētajām pļavām

Sugu daudzveidības izmaiņas pilsētas pļavās 2021.-2023.

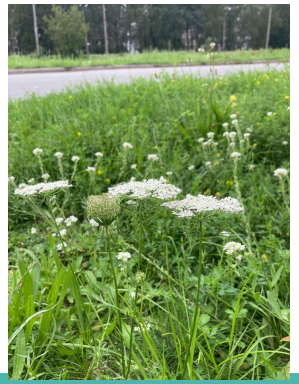

Biežāk sastopamās mērķsugas, kas parādījušās pēc PP izveides

Trīs gadu monitoringa un inventarizācijas dati parāda, ka pilsētu zālājos spēj attīstīties liela daļa no dabiskajiem zālājiem raksturīgajām sugām.

Biežāk sastopamās mērķsugas ir savvaļas burkāns, parastā pīpene, zvaguļi, pļavas dzelzene, plaukšķenes, rasaskrēsliņš, dzeltenās ilzītes, tīruma pēterene, vēršmēle, parastā vīrcele, pļavas vilkmēle, ancīši, lielziedu vīgriezes

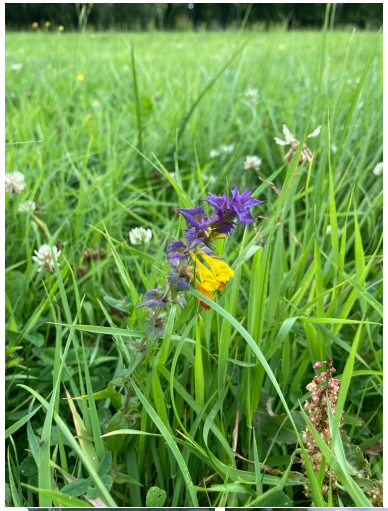
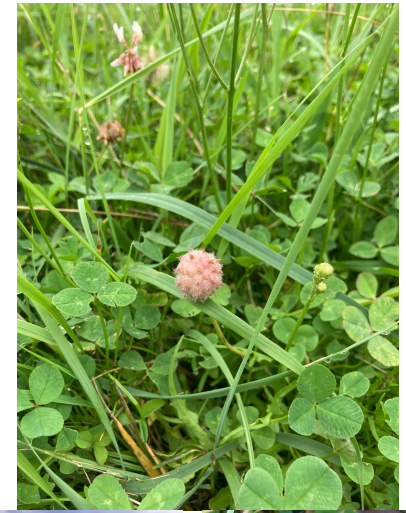

Lielākais prieks

Lielais jautājums?

Kur ir kalnu āboliņš, vārpu veronika, kalnu norgalvīte un vēl virkne sauso augteņu augi?

Jautājumi?

ruta.sniedze@ldf.lv

Materiāls ir sagatavots ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Kultūras ministrijas piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par tā saturu atbild Latvijas Dabas fonds.